

betoog bij de algemene politieke beschouwingen Kadernota 2021

We leven heden ten dage in een rare tijd. De SP wil haar medeleven betuigen met de nabestaanden van hen, die in Enkhuizen en omstreken zijn overleden aan de gevolgen van het coronavirus en met de ouderen en kwetsbaren voor wie het leven momenteel zwaar valt.

Moeder Aarde heeft op de noodstop gedrukt omdat ze zeer amechtig is. De wereld heeft bijna letterlijk even stilgestaan. Hoe nu verder is de grote vraag. Door op de ingeslagen weg? Wat gaan we anders doen? Hoe gaan we om met onze omgeving? Hoe gaan we om met onze ondernemers, maar ook hoe gaan we om met burgers die onze ondersteuning zo hard nodig hebben?

Wat is er toch aan de hand met onze wereld? Welke prijs betalen we voor het neo-liberale beleid van de afgelopen tientallen jaren? Van de belangen van het enkele individu ten koste van het belang van velen. Waar is onze solidariteit gebleven met hen die het minder hebben?

Veel stemmen gaan op om anders met onze omgeving, met ons milieu en met elkaar om te gaan. Deze pandemie heeft ons inzichten gegeven. Inzichten die het wat ons betreft niet mogelijk maken om terug te gaan naar de tijd van voor corona.

Wij zullen ons voor de volle 100% moeten inzetten om deze solidariteit, die we hebben zien ontstaan, vast te houden. Solidariteit in omzien naar de ander, de eenzame buurvrouw, de bejaarde man in het verpleeg- of verzorgingshuis. Door om te zien naar de gezinnen die het al moeilijk hadden en nu alles anders gaat het er niet makkelijker op is geworden. Solidair met de getroffen ondernemers door bijvoorbeeld de terrassen te vergroten, de Melkmarkt af te sluiten waarbij solidariteit wordt gevraagd van de burgers en de detailhandel.

Daar waar de één garen spint bij deze crisis, staat bij de ander de onderneming ineens stil door de overheidsmaatregelen. Of ontstaat er bij de ondernemer een creativiteit die anders nooit boven tafel was gekomen. Positieve en negatieve effecten.

Solidariteit om, wat de fractie van de SP betreft, niemand achter te laten. Deze solidariteit vanuit menselijke waardigheid en gelijkwaardigheid zal altijd in onze besluiten meewegen.

Zo zullen we ook naar de bezuinigingen kijken. Waarbij ook hier de sterkste schouders de zwaarste lasten zullen dragen. Ons ook realiserend dat de meest sterke schouders, door dit jarenlange kabinetsbeleid niet zo heel sterk meer zijn. En zo blijken de waarden van de één toch van een hele andere orde dan de waarden van een ander.

De gemeenten hebben het financieel zwaar. Dit was al voordat de corona-pandemie de wereld in zijn greep kreeg.

Bij de landelijke overheid lagen in het begin van het jaar miljarden op de plank, terwijl de gemeenten niet rond konden en kunnen komen. Hoe vaak zijn er geen signalen richting Den Haag gegaan om aan te geven dat de gemeenten het financieel niet meer rond kunnen breien. Niet alleen door de motie van D66 maar al zovele keren daarvoor vooral door de fractie van de SP aangegeven. Als we daar in Den Haag niet af en toe een briefje onder de glazen stolp doorschuiven hoe weten ze dan dat het spaak loopt buiten de stolp? En zo blijkt de plaatselijke politiek onlosmakelijk verbonden te zijn met de landelijke politiek.

En nu staan we voor een grote bezuinigingsronde. We hebben in onze eerste termijn een aantal vragen gesteld. Zoals de fractie van de SP ook in haar beschouwingen schreef: minister Ollongren maakt zich geen zorgen, ongelooflijk toch? Maar de provincies merken de belabberde situatie van de gemeenten zeer goed op. De gedeputeerden Pels en Zaal hebben de wethouders financiën morgen uitgenodigd om hierover te praten. Gaat onze wethouder op deze uitnodiging in?

Het is voor ons onbestaanbaar wanneer de GR-en niet meedelen in de pijn. Zo onbestaanbaar zelfs dat wanneer er geen gehoor wordt gegeven aan de oproep van meerdere gemeenten om een taakstelling in te vullen we binnen de WF 7 of NHN 17 of 18 draagvlak gaan zoeken om de afspraken over indexatie die door de regietafel zijn ingezet ter discussie te stellen. Niet omdat we dit willen maar omdat we dit moeten.

We willen de raad oproepen om in de zware tijd die gaat komen geen burgers achter te laten. Al vele jaren dendert er een intercity door dit land met Rutte als machinist en een aantal conducteurs om hem heen. Ze zijn zo blij met hun hoge snelheidstrein dat ze vergeten achterom te kijken om uiteindelijk met een bijna lege trein aan te komen. 10% is blijven zitten, de rest is gedurende de reis uit de doordenderende trein gevallen. Als we niet samen aankomen dan zal de trein door gebrek aan passagiers op den duur leeg op het station staan.

Over de kadernota zelf hebben we een aantal vragen gesteld. Nieuw beleid is eruit gehaald. Nieuw beleid waar we kritisch naar moeten kijken. Hoe kunnen we geld vinden en onze plannen realiseren? De SP heeft daar ideeën over die we bij de behandeling van dit beleid zullen inbrengen.

We wachten de beantwoording in de 1^e termijn af van de vragen die we hebben gesteld in onze beschouwingen en die we hebben kunnen lezen in de beschouwingen van de andere fracties.

Over de middelen die nu worden meegenomen op advies van de provincie.

Over het zwembad en de subsidies. De buitenruimte en het gebruik van de NOW-regelingen.

Over de consequenties van de keuzes, de hardheid van de tekorten.

Met betrekking tot de RES een korte vraag. De plannen zijn altijd uitgegaan van zon en wind op land. Raadslid Stemmler heeft daar veelvuldig naar gevraagd tijdens het bijwonen van de IJsselmeeragenda 2050 bijeenkomsten.

Bij de presentatie zagen we ook het IJsselmeer ingezet worden. Hoe is dit zo ontstaan?

De SP wil namelijk geen taken wegbezuinigen die uiteindelijk zullen leiden naar een toename van de uitgaven en achteraf misschien niet nodig bleken te zijn.

Nog als laatste. In het verleden is de toezegging gedaan dat eens in de maand de stand van de reserves gedeeld zou worden. Dit is tot op heden niet gebeurd maar wel zeer belangrijk.

En er is een motie aangenomen dat bij het raadsvoorstel aangegeven zou worden binnen welke termijn deze tot uitvoer zou komen. En wanneer dit niet gehaald wordt er een terugkoppeling met redenen zou plaatsvinden. De SP ziet dit ook niet terug. En we kijken met belangstelling uit naar het najaar wanneer de uitkomsten van het ex art 213a worden verwacht over externe inhuur.

Onze vraag is: wanneer is bekend wanneer deze middelen wel of niet worden toegekend?

Nogmaals de vraag: hoe staat het met de vernieuwde subsidierelatie nu we het hebben over de kaders voor 2021?

Met betrekking tot de subsidies zien wij graag onderzocht of het mogelijk is om hier een aanpassing op te doen. Ons voorstel zou zijn om de indexatie van 1,7 % achterwege te laten en alleen subsidieontvangers met personeel te indexeren met 2,6%. Want niet elke subsidieontvanger heeft personeel in dienst. Graag vernemen we van andere fracties of er animo voor is om hier een raadsinstrument voor in te zetten.

De fractie van de SP zou graag onderzocht zien wat voordeliger is voor het onderhoud van de buitenruimte. Is het nu voordeliger om dit door een eigen buitendienst te laten doen zoals in Stede Broec en Drechterland of door deze werkzaamheden uit te besteden. Wij vragen het college of zij bereid zijn dit te onderzoeken.

Een groot deel van de subsidie gaat naar het welzijnswerk. Door de corona heeft daar ook veel van het werk stil gelegen. Onze vraag is: heeft Welwonen gebruik gemaakt van de NOW regeling en wat betekent dit voor het verstrekken van de subsidie? En zijn er nog andere organisaties die subsidie ontvangen waarvoor dit zou kunnen gelden? Wij verzoeken het college dit uit te zoeken en de raad hierover ruim voor de programmabegroting te rapporteren. Indien daar een raadsinstrument voor nodig is zullen wij die indienen.

Met betrekking tot de RES een korte vraag. De plannen zijn altijd uitgegaan van zon en wind op land. Raadslid Stemmler heeft daar veelvuldig naar gevraagd tijdens het bijwonen van de IJsselmeeragenda 2050 bijeenkomsten. Bij de presentatie zagen we ook het ijsselmeer ingezet worden. Hoe is dit zo ontstaan?

De voorstellen voor het verlagen van de uitgaven en het verhogen van de inkomsten zijn voorstellen waaruit nog keuzes gemaakt kunnen worden.

Welke keuzes we gaan maken is op basis van deze gegevens lastig omdat de consequenties van keuzes niet direct helder zijn. Bij bezuinigingsrondes in het verleden kregen we een 150 punten lijst, waarop gevolgen van bepaalde te nemen keuzes zichtbaar werden gemaakt.

Dit geldt ook voor de verhoging van de OZB voor de jaren na 2021. Het is onduidelijk wat de herverdeelsleutel van de SED gaat brengen. Het is dan ook moeilijk in te schatten of deze significante verhogingen ook daadwerkelijk nodig zijn om de gaten te dichten.

Wij zullen dan ook met een motie komen om de consequenties van de keuzes voor het vaststellen van de programmabegroting 2021 in kaart te brengen, om daarmee het voorbehoud te maken af te wijken van de conclusies zoals benoemd op pagina 8 van de kadernota.

Onze fractie vraagt zich ook af hoe hard de geschetste tekorten zijn.

Onze fractie denkt mede daarom dat het een terechte vraag is hoe goed onderbouwd deze tekorten zijn. Die onderbouwing is voor ons niet goed inzichtelijk en die informatie heeft de raad wel nodig om de juiste besluiten te kunnen nemen.

De SP wil namelijk geen taken wegbezuinigen die uiteindelijk zullen leiden naar een toename van de uitgaven en achteraf misschien niet nodig bleken te zijn.

Algemene reserve en in raadsbesluiten wanneer terugrapportage. Openheid en transparantie.
RES toch op water?